

CẦN SỚM HÌNH THÀNH MỘT THỂ HỆ CÁC KINH TẾ GIA VIỆT NAM

CHÁNH TRUNG

Nếu hiểu kinh tế gia (economist) là người không những có một trình độ kiến thức uyên bác về khoa học kinh tế (bao gồm nhiều bộ môn kinh tế học khác nhau, nhất là lãnh vực kinh tế học lý thuyết) mà còn là người có những đóng góp, sáng tạo cho sự phát triển của bản thân khoa học kinh tế, hoặc là người có một hệ thống các quan niệm riêng về những vấn đề kinh tế đương đại, có khả năng ứng dụng những lý thuyết kinh tế của mình vào trong đời sống thực tiễn, thì rõ ràng là với trình độ phát triển của đất nước ta như hiện nay, một thể hệ kinh tế gia hiểu theo quan niệm trên vẫn còn là một điều mơ ước xa xôi.

Từ khi chúng ta vận dụng nền kinh tế thị trường vào trong đời sống của đất nước, bên cạnh sự phát triển khởi sắc của các hoạt động kinh tế ở mọi cấp và mọi lãnh vực, có một điều cũng rất đáng mừng là số người tìm hiểu, học hỏi những vấn đề kinh tế lý thuyết và thực tiễn không ngừng được tăng lên. Số lượng sách báo, tạp chí chuyên về các vấn đề kinh tế

được xuất bản ngày càng nhiều đã chứng minh rõ điều đó.

Phổ cập hoá các kiến thức kinh tế là một điều hết sức cần thiết và đúng đắn, không những nhằm nâng cao dân trí mà còn góp phần quan trọng vào việc cải thiện chất lượng hoạt động của nền kinh tế thị trường, thúc đẩy sự tiến bộ của xã hội.

Bên cạnh đó, ngay từ bây giờ, chúng ta cũng phải nghĩ đến việc chuẩn bị xây dựng và hình thành một thể hệ các nhà kinh tế học Việt Nam có đầy đủ các phẩm chất chuyên môn cần thiết, nhất là có khả năng sáng tạo, luận chứng một cách thật sự khoa học về con đường phát triển của xã hội trong các thập niên tới.

Kinh nghiệm của các quốc gia có trình độ phát triển cao đã cho thấy không phải ngẫu nhiên mà có một mối liên quan mật thiết giữa sự phát triển kinh tế cao và trình độ tiên tiến về mặt lý thuyết, cũng như vai trò nghiên cứu, tham mưu và xây dựng chính sách của các nhà kinh tế học hàng đầu. Ở

các quốc gia này, những quyết định quan trọng về đường lối chính sách bao giờ cũng được tham khảo từ ý kiến của các chuyên gia, hoặc do một hội chuyên môn soạn thảo. Xét ở góc độ nhất định, thời đại sắp tới cũng có thể được xem là "thời đại của các nhà kinh tế học". Ở nước ngoài, các nhà kinh tế học được đánh giá cao vì xã hội biết trân trọng đúng mức vai trò của họ đối với công cuộc phát triển kinh tế xã hội.

Tất nhiên đào tạo các nhà kinh tế học có tầm cỡ không phải là chuyện dễ, có thể thực hiện trong một sớm một chiều. Nhưng nếu chúng ta có chính sách đúng và biết nghĩ đến vấn đề này ngay từ bây giờ thì việc này không phải là một điều nằm ngoài tầm tay.

Để có được những nhà kinh tế học lỗi lạc, điều trước tiên phải đề cập là "lò đào tạo". Nếu "lò đào tạo" không có đủ uy tín khoa học thì cũng không thể làm ra những sản phẩm cao cấp và có chất lượng được. Dodó, vấn đề đổi mới và phát triển các trung tâm, các viện

nghiên cứu khoa học, các trường đại học phải được xem là nhiệm vụ hàng đầu.

Vấn đề thứ hai là phương pháp đào tạo. Bên cạnh các phương pháp đào tạo thông thường, cũng nên nghĩ đến một kiểu đào tạo chuyên biệt dành cho các đối tượng đặc biệt: những sinh viên giỏi thuộc diện xuất sắc, những nhà nghiên cứu trẻ có triển vọng. Chương trình đào tạo cũng phải được nghiên cứu công phu sao cho những người được đào tạo thực sự trở thành những nhà khoa học đủ trình độ. Tất nhiên chúng ta không nghĩ đơn giản là chỉ cần qua một hay nhiều khoá huấn luyện nào đó, hoặc đạt được một học vị cấp cao thì tức khắc những người được đào tạo sẽ trở thành nhà kinh tế học lỗi lạc. Ngoài những yếu tố khách quan, vai trò chủ quan của các nhà khoa học cũng rất quan trọng. Không có ý thức và hoài bão khoa học lớn, người học cũng rất khó trở thành những chuyên gia kinh tế giỏi được.

Một vấn đề khác cũng không kém phần quan trọng. Đó là tự do tư tưởng và tự do sáng tạo. Phải thật sự khuyến khích sự sáng tạo khoa học và ý kiến mới, những cách nhìn mới về các vấn đề. Sự hình thành các ý kiến, các trường phái khác nhau trong khoa học, đặc biệt là trong kinh tế học, nên xem là dấu hiệu tốt, chứng tỏ sự trưởng thành về mặt khoa học của xã hội. Kinh tế học tự bản chất là một khoa học rất phức tạp, chứa đựng nhiều quan niệm, nhiều trường phái khác nhau, chính nhờ sự phong phú quan niệm và trường phái này mà khoa học kinh tế ngày càng phát triển và đi sâu hơn vào đời sống kinh tế của các quốc gia.

Sự hình thành của các nhà kinh tế học không thể tách rời sự tự do sáng tạo khoa học, một trong những điều kiện quan trọng của tiến bộ xã hội.

CT